

רבינו גרשום

פ:

אותו ואת בנו פרק חמישי חולין

קדשים

קדשים שחיטה שאינה ראויה היא. וא"ת והא צפרק כסוי הדס (לקמן דף פה.) מפרש טעמא דר"ש דיליף מטבוח טבח והכן ופרץ' ולילף משמוטי חוץ ומשני דנין חולין מחולין ואין דנין חולין מקדשים א"כ הכא דצקדשים נילף קדשים מקדשים וי"ל כיון דעיקר אותו ואת בנו צמולין כמיצא דשור הפסיק הענין על כרחך שחיטה דכתיב ציה צשחיטה הראויה איירי משום דילפינן חולין מחולין: **שחיטה שאינה ראויה היא דב"ב במה בו.** פי' הקונטרס

לא מיציעא דלענין מלקות דלא צעי למילקי משום שחיטת שני אס אותו ואת בנו נוהג צקדשים דהשתא הוי מחוסר זמן ופסול אלא אפילו אי אין אותו ואת בנו נוהג צקדשים משום דשחיטת ראשון אינה ראויה דאינה מותרת צלא זריקה שני אמאי פסול דהשתא לא הוי מחוסר זמן ומאי סופג נמי דקאמר ומטעם זה מתק ספרים לקמן ^א שהיה כתוב צהן אין מלקות דאותו ואת בנו נוהג צקדשים משום התראת ספק דלגמא לי טעם דהתרת ספק תפוק ליה משום דלא היה ראויה משום שהוא מחוסר זמן ואין נראה דכיון דאסר הכתוב אותו ואת בנו צקדשים מויר"ו מוסיף על ענין ראשון (לעיל דף עח.) הרי גזירת הכתוב דלילקי אע"ג דלאו שחיטה ראויה היא דהוי מחוסר זמן כיון דליכא פסול אחרינא כמו שמוטי חוץ דחייב אפילו לרבי שמעון אף על גב דלשאר מילי חשיבא שחיטה שאינה ראויה ועוד דזהדיא תנן צפרק צתרא דזבחים (דף ק"ב:) אותו ואת בנו קדשים ומחוסר זמן רבי שמעון אומר הרי הן צלא תעשה משום דחשיבא שחיטה ^י ועובר צלאו דלא תשחטו לכך נראה דלא מוכח הכא אלא מן

א) נראה דל"א ושחיטה ראויה היא כלומר אפי' לר"ש קמ"ל דאינה שחיטה ראויה.

קמא מיקטל קטליה. דשחיטת קדשים צחוץ שחיטה שאינה ראויה היא ונהי דלענין שמוטי חוץ להתחייב כרת הויא שחיטה דגזירת הכתוב היא אצל לכל מילי לאו שחיטה היא כדאמרינן צפ' כסוי הדס (לקמן פה.) דגמר מטבוח טבח והכן [צראשית מג] וכיון דלאו שחיטה היא מותר לשחוט את צנה ולא מחוסר זמן

הוא דצאותו ואת בנו שחיטה כמיצא ושני נמי ייחייב כרת: **חולין צפנים בו' קמא מיקטיל קטליה.** לאו דוקא דה"ה לצתרא: **ופסול.** משום מחוסר זמן: **שחיטת קדשים ^ט שחיטה שאינה ראויה היא דכל כמה דלא זריק דס בו'.** כלומר לא מיציעא לענין מלקות דלא צעי למילקי משום שחיטת שני דאי אית ליה אותו ואת בנו נוהג צקדשים הויא ליה שחיטת שני שאינה ראויה דהא מחוסר זמן הוא ופסול אלא אפילו אותו ואת בנו נמי לר"ש לא נהיגא צקדשים דהא שחיטת ראשון אינה ראויה דאינה מותרת צלא זריקה ^י ושני אמאי פסול להקריב ומאי סופג נמי דקאמר: **ולילקי נמי.** האי שני דקדשים צפנים: **משום לאו.** דשחט מחוסר זמן לגביה דאף על גב דלא אקריביה מיחייב אשחיטה מיד דגבי כל פסולים ילפינן צתמורה (דף י"ג:) עובר משום חמשה שמות משום צל תקדישו ומשום צל תשחטו ומשום צל זורקו ומשום צל תקטירו כולו ומשום צל תקטירו מקצתו: נתקו

לאוי דאותו ואת בנו לאוי נוכראי לא קא חשיב ולא והא קדשים בחוץ דלאוי נוכראי ניגהו וקא חשיב דקתני קדשים בחוץ הראשון חייב כרת ושניהם סופגין את הארבעים בשלמא שני משום לאו דאותו ואת בנו אלא ראשון אמאי סופג לאו משום לאו דשחוטו חוץ כל היכא דליכא לאו דאותו ואת בנו חשיב לאוי נוכראי וכל היכא דאיכא לאו דאותו ואת בנו לא חשיב לאוי נוכראי ^כ רבי זירא אמר הנח למחוסר זמן דהכתוב נתקו

הראשון דשחיטת קדשים אינה ראויה היא והרי כאילו מיקטל קטליה לקמא והשני כשר גמור הוא ולא מצי למיפרך לרבי אושעיא ואפילו לרב המנונא דצמטון מפרק צתרא דזבחים דמשמע דלר"ש אותו ואת בנו נוהג צקדשים דליכא לאוקומי כשהראשון היה חולין ושני קדשים דהוי שחיטת ראשון שחיטה ראויה: **א) דבמה** ד"א זריק דם **לא מישתרי** בשר. ואפילו שחט שני אחר שזרק דס הראשון חשיב שחיטה ראשונה אינה ראויה כיון דבשעת שחיטה אכתי לא היתה ראויה ואע"ג דלרבי שמעון כל העומד ליזרק כזרוק דמי היינו דווקא לאחר שנתקבל צכוס כדאמר צפ"ק דפסחים (דף י"ג:) ועוד כיון דעל ידי שחיטה גרידא לא משתרי צשר אלא משום דכזרוק דמי לא חשיבא שחיטה ראויה ואס תאמר דצמרוצה (צ"ק ע.) משמע דשחיטת קדשים הויא שחיטה ראויה אפילו נשפך הדס דפרץ אמתימתין דמחייב רבי שמעון ארצעה וחמשה צקדשים שחייב צאחרייתן שחיטה שאינה ראויה היא ומוקי רב דימי צשוחט תמימים לשס צעלים צפנים דהא חזרה קרן לצעלים כשנשפך הדס ופרץ' וכי שחיטה מתרת זריקה מתרת ומשני כל העומד ליזרק כזרוק דמי ולכן הויא שחיטה ראויה ורבי אושעיא גופיה אית ליה צפרק המנחות והנסכים (מנחות קב.) דלרבי שמעון כל העומד ליזרק כזרוק דמי גבי נותר וי"ל דדוקא להחשיב נותר אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים אית ליה לרבי אושעיא דכזרוק דמי אצל לשיייה שחיטה ראויה משום דכזרוק דמי לית ליה וההיא דמרוצה הוה משני רבי אושעיא כר"ל צשוחט צעלי מומין צחוץ ומשום דכל העומד לפדות כפדוי דמי ואע"ג דלית ליה כל העומד ליזרק כזרוק דמי היינו משום דזריקה דלוייה צשחיטה ודריכה לזריקה אצל פדייה אינה תלוייה צשחיטה דאף קודם שחיטה יכול לפדותה ובצמקנא דהכא הויא נמי שחיטת קדשים ^י שחיטה ראויה משום דכזרוק דמי כמו צמרוצה (צ"ק ע.) דמסיק דאותו ואת בנו נוהג צקדשים אלא דליכא מלקות משום דהתרתא ספק היא ^כ שמא לא זירוק הדס ואז הוי שחיטה שאינה ראויה ואע"ג דצמרוצה אמרינן דשחיטה ראויה היא אפילו נשפך הדס דכל העומד ליזרק כזרוק דמי הוה ואינו ראוי לזרוק דאסור לזרוק לא הוי כזרוק והכי אמרינן צהצביא אשס תלוי (כריתות ד:) אימור דאמר רבי שמעון כזרוק דמי צמידי דעומד לזרוק ובפרק המנחות והנסכים (מנחות דף ק"ב:) צשלגמא פרה מנזיה לפדותה פירוש צשמנא נאה הימנה ולכן כפדוי דמי אלא מנחות ^א מנזיה לפדותם ואס תאמר אמאי לא פריך לרבי אושעיא כדפריך לקמן לרב המנונא וי"ל דרבי אושעיא לא אמר אלא דמתניתין דקדשים צפנים לא אחי' כרבי שמעון והש"ס הוא דקאמר שני אמאי סופג ופסול אצל לרבי אושעיא אפשר דלא דייק אלא מקופג את הארצעים לחוד אמאי סופג והא התרתא ספק היא כמו שישאר צמצקנא לכך לא פריך אלא לרב המנונא דאמר צהדיא דאין אותו ואת בנו נוהג צקדשים משום דשחיטת קדשים הוי שחיטה שאינה ראויה ור"ת לא גרים הכא ופסול אלא אמאי סופג ותו לא ומכח התרתא ספק מדקדק כמו שהו' לפי המצקנא ואס תאמר ולימא דסופג ארצעים לאו משום לאו דלא תשחטו אותו ואת בנו אלא משום לאו דמחוסר זמן דלא תעשון דאמר צפרק צתרא דזבחים (דף ק"ד:) דלקי לרבי שמעון וי"ל דלא חשיב צכל מתניתין דקתני והשני סופג הארצעים אלא לאו דאותו ואת בנו:

וְאִי־רָכַי נמי משום מחובר זמן. מימיה היכי לילקי הא הוי לאו צצכללות שאין לוקין עליו כי ההיא דלא יאכל כי קדש הס דדרשין מינייה כל שצקדש פסול צא הכתוב ליתן לא תעשה על אכילתו וקרי ליה צפרק כל שעה (פסחים דף ד.) לאו צצכללות: **הנח** למחוסר זמן שהכתוב נתקו לעשה. פירש צקונטרס דלא דמי לעשה דשלוה דהוי מעיקרא אצל האי עשה על כרחך אחר גזירה הוא דהלאו הוי חוץ שצעה והעשה אחר כך משמע שרונה לפרש כמו שאר ניתק לעשה שצש"ס ותימיה דלא דמי לגומר ונזלה דהתם אחר שצצר הלאו צא העשה לתקן מה שצצר אצל כי ההיא דהכא לא מניינו ומיהו מניינו לעשה כה"ג צפרק אחר להם הממונה (יומא יו:) דא"ר ירמיה צלאו דנצלה קמיפגלגי אי הוה ניתק לעשה צמאי דאמר קרא לגר אשר צשעריך תתנהו ואכלנה אצל אינה ראויה חדא דאציי פליג עליה ואמר דלכו"י עלמא לאו מעליה הוא ואפילו לרבי ירמיה דאיכא מאן דקרי ליה ניתק לעשה היינו התם דנכתב לעשה מיד אחר הלאו אצל עשה דמיוס השמיני אינו נכתב מיד אחר הלאו דלא יראה ונראה לפרש הנח למחוסר זמן דהכתוב נתקו מלאוי דלא יראה ולא הוי ככלל שאר פסולים דהוו צלאו דלא יראה אלא נתקו לעשה ולית ציה אלא עשה דמיוס השמיני

מסורת הש"ס

^[א] [זבחים ק"ד:], ^[ב] [ז"ל שני:], ^[ג] [דף פ"א.], ^[ד] ע"י רש"י מה שהניח צל"ע על מוספות וע"י ת"ש,

תורה אור השלם

- ↑ חֲשׂוֹר וְשֶׁה שְׂרָרַע וְקָלוּט נִדְרָבָה תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ וְלִגְדֹר לֹא יִצְרָדָה: ויקרא כב כג

הגהות הב"ח

^[א] גבי' שאינה ראויה היא דכל במה דלא: ^[ב] רש"י ד"ה שחיטת קדשים גמוי שחיטה: ^[ג] תוס' ד"ה דכל במה דלא וכי והא חזרה קרן: ^[ד] בא"ד שחיטת קדשים שחיטה ראויה. י"ב פי' שחיטת הראשון: ^[ה] בא"ד שמא לא זירוק הדס. י"ב פי' שמא לא זירוק דס של שניה: ^[ו] בא"ד אלא מנחות אין מנזיה:

מוסף רש"י

לימד על הפסולין כו'. ומחוסר זמן פסול הוא (חבשים קיד:).

עין משפט ונר מצוה

יא א מיי פייב מהל' שחטת הל"ז סמג לאוין קמט:

יב ב מיי סס [הל' ג] סמג סס טש"ע וי"ד סי' נח סעיף ט: **יג** ג מיי סס הל"ז: יד ד ה מיי פ"ג מהל' גניבה הל"א סמג שעין ע (טש"ע חו"מ סי' נח סעיף ג):

ו [מיי' פ"א מהלכות טומאת אוכלין הל' כה]:

שיתא מקובצת

אל ופרת חטאת שחטיטה שאינה ראויה היא. ג"כ ג"א פרת חטאת שחטיטה ראויה היא דתניא: **א** או חייבי מלקות שוגגין ודבר אחר אחרוייהו קאמר חייבי מיתות: **א** דלא רמיא תורת מלקות בעבירה שיש בה מיתה כלל: **ב** כיון דכי אתרו ביה פטור כר' תימה: **א** **ב** ובמרהב מפורש וכיון דחשיבא:

אל נבלה דכוונתו להגיה דמיתו ופמיתו מותרס כאלוץ ג"ל קודם מיתו כיון דחשיבא חולי אחי ט"ס נפל כמן בהגהיה וי"ע.

רבינו גרשום

חייב כלומר ששחט חורק כהלכתו ואח"כ שחט חולין אותו ואת בנו חייב: מ"ט דקם ליה בדריבה מיניה כלומר שהוא חייב פטור ע"ז ומשום הכי פטור מאותו ואת בנו: חייבי מיתות שוגגין ודבר אחר כגון הגנוב כ"ס בשבת והיה מגור ויוצא מרשות היחיד לרשות הרבים דפטור ושגג לענין שבת: חייבי מלקות שוגגין ודבר אחר גזל חמץ ועבר עליו הפסח ושגג **א** לענין לאו ולא יראה. וצריכא דאי איתמר בהא. כלומר דאי איתמר בהא בשוחט לע"ז ומיתה ומלקות הוה אמינא בהא קאמר כיון דאתרו כלומר דמשמע שעתידי להורות ביה פטור כי לא אתרו ביה נמי פטור דמלקות דבר חמור הוא וגורגין כי לא אתרו ביה אטו כי לא אתרו ביה דאי אמרינן כי לא אתרו ביה משום ע"ז היא חייב מלקות הוה אמרינן כי אתרו ביה נמי דיהא חייב מלקות לפי' גורגין כי לא אתרו ביה [דלא] היא מלקות אטו כי אתרו ביה: צריכא דפטור וגורגין: **ב** דאי איתמר מר' יוחנן דהוא א' דחייב לפרוע ממון משום דקל הוא אבל הכא אימא מודי: השוחט פרת חטאת. כלומר לא שחטה לשום פרת חטאת אלא שחטה לשום חולין דהיא שחטיטה שאינה ראויה:

אל דכרי רבינו אלו משולל הנסה דמאי ענין זה לחייבי מלקות שוגגין דלא הנילה ה"ס קודם הפסח וכבר נתחייב השבחה ועוד דנמשכת דכ"ק וז משמע להדיא דחייב נשלים אלא למה ענין וי"ע.

ב ג"ל ואי איתמר כהא גבי ממוין הויא כהא קאמר ר"י דחייב לפרוע ממון וכו'.

פא:

כיון ז דאילו אתרו ביה פטור בו'. תימה מנלן הא בשלמא חייבי מיתות שוגגין וממוין נפקא לן (כתובות דף לה.) מדתני דבי חזקיה דלא חילקת צין שוגג צין מויד לפוטרו ממון אלא מלקות מנליה וכ"ת דיליף מממוין כי היכי דלא חילקת בממוין הכי נמי במלקות אס כן מאי קאמר בסמוין אי אשמועינן כהא כהא קאמר ר"ל דפטור פי' צקונטרס גבי מלקות אבל גבי ממוין אימא דחייב והא במלקות לא ידעינן דפטור אלא מממוין ועוד קשה לפי' הקונטרס דקאמר ואי איתמר כהא כהא קאמר רבי יוחנן משמע דלריש לקיס לא מצי למיעבד צריכותא הא איכא למעבד צריכותא איפכא דהוה אמינא דוקא מממוין פטור משום דחד בגופיה וחד בממוניה לא עבדינן אבל במלקות אימא דמודה דחייב דמיתה צריכתא היא כדקעביד לה אבלו נערות (כתובות דף לו:) לרבי מאיר דאית ליה תרי קראי למיתה וממוין ומיתה ומלקות אלא משום דגבי מויד איכא קראי דלא עבדינן תרתי לא בגופיה ולא בממוניה לר"ך לעשות כהם צריכותא אחרניא וגראה לפרש אי איתמר כההיא דאלו נערות פטר ריש לקיס בחייבי מיתות שוגגין ודבר אחר ה"א דיוקא הכס פטר מדתנא דבי חזקיה אבל במלקות אימא לא ואי איתמר כהא כהא קאמר רבי יוחנן אבל כהא דממוין אימא מודה לריש לקיס מדתנא דבי חזקיה: **פרה מטמאה בו'** מה שהקשה צקונטרס למה לי קבלת טומאה והלא היא עצמה מטמאה אדם ובגדים אין נראה קושיא זו דהא אין מטמאה אלא מתעסקים בה בלבד דתמן במסכת פרה (פ"ח מ"ג) השורף את הפרה ופרים והמשלה את השעיר מטמא בגדים והן עצמן פרה ופרים ושעיר אין מטמאין בגדים והרי זה אומר מטמאין לא טמאוי ואת טימאתני ומיהו יש לומר דדעת הקונטרס היא כיון דמטמא אדם ובגדים דהיינו מתעסקין בה אס כן כיון דסופו לטמא טומאה חמורה מטמאה טומאת אוכלין ומיהו י"ל דאע"פ שסופו לטמא טומאה חמורה

לא היה מטמא טומאת אוכלין ומשקין דמה שסופו לטמא טומאה חמורה לא מהניא אלא לענין דלא לר"ך הכשר מים ושרץ אבל לא מהניא להחשיבו אוכל להכי לר"ך טעמא דשהיה לה שעת הכושר כיון דחשיבא אוכל מטמא אוכלין ומשקין בלא הכשר מים ושרץ משום דסופו לטמא טומאה חמורה וגרסינן מטמא ולא מיטמא דלענין טומאה **א** חמורה עצמה אין נפקותא **א** ובמרוצה **ב** (צ"ק דף עז. **ו**) מפורש בלורך וכן יש בתוספתא **א**פרה פ"ו] כדהיא דפרה ופרים מטמא אוכלין ומשקין ומפי' הקונטרס נמי משמע דגרסינן מטמא ואע"ג דהקשה למה לי קבלת טומאה לא משום דגרסינן דמיטמא אלא שר"ל אי מחמת עצמה מטמאה למה לי שעת הכושר: **הוואיל** והיתה דה שעת הכושר. תימה דמשמע דהשתא לאו בת פדייה היא והא אית ליה לרבי שמעון צבועות **ד**דף יא:) דפרה קדשי דקד הבית היא ואית ליה לרבי שמעון נמי דקדשי דקד הבית לא הוו בכלל העמדה והערכה ונראה לפרש דמייירי לאחר הזאה דאין סבירא שתהא בת פדייה אחר שהזה כבר דמה ואפילו הכי מטמאה טומאת אוכלין הואיל והיתה לה שעת הכושר קודם הזאה וא"ת והא כל העומד להיות כמזה דמי וי"ל דקודם קבלה לאו כמזה דמי כדפרישית לעיל וא"ת ואמאי לא אמרינן דכל הקדשים יקבלו טומאה מחיים כיון דמזוה לשוחטין ונימא דכל העומד ליטחט כשחוט דמי וי"ל דאפילו נשחט לא אמר כרוק דמי עד שיתקבל כבוס כ"ס כשעדיין לא נשחט ומיהו שעיר המשתלח קשה לר"י שיטמא מחיים טומאת אוכלין למאן **ה** דשרי אברים כהנאה לרבי פקועה ודגים שהן מותרין בלא שחיטה ואפילו הכי חייתה מטהרתה לרצנן דפליגי ארבי יוסי הגלילי בפרק בהמה המקשה (לעיל דף עה.): והתנן

אותו ואת בנו פרק חמישי חולין

אלא אפילו שחט עולה. ומרק דמה ואחר כך שחט חולין פטור לרבי שמעון: **בשתי אפילות הכנס מדבר.** לענין פגול שאס שחט ע"מ לאכול חוץ לזמנו או על מנת להקטיר חוץ לזמנו פגול: **בתני'** **השוחט פרס חטאת.** פרה אדומה דלאו לאכילה היא: **ושור הנסקל.** לאחר שנגמר דינו דקיימא לן דאסור

כהנאה אפילו שחטו בקדושין **ד**דף טו:) ובפסחים **ד**דף כג.): **ועגלה ערופה.** דסבירא ליה דנאסרת מחיים ואפילו שחטה אסורה: **רבי שמעון פוטר.** דשחיטה שאינה ראויה היא: **ונתננה צידו.** שלא מדעת: **והנוחר והמעקר.** סימנין מדעת פטור ואפילו לרצנן דהא ליכא שחיטה כלל ולא דמיא לשחיטה דלעיל כלל דהתם שחיטה מעלייתא איכא ודבר אחר גורס לה ליפסל: **גב'** לא שנו. דשוחט לעבודה זרה חייב משום אותו ואת בנו **לרצנן:** **אלא ששחט ראשון לעבודה זרה.** וחזר ושחט את השני לשלחנו לאכול דדיינינן ליה צרישא להתראה דשני דאיתו ואת בנו ומלקינן ליה והדר דיינינן להתראה דשחיטה קמייתא לעבודה זרה וקטלינן ליה אי נמי צשני צני אדם. אבל שני לעבודה זרה דבהך שחיטה בתרייתא דמחייב עלה משום אותו ואת בנו אחי נמי דין קטלא עילוי: **פטור.** ממלקות כדקיימא לן בכתובות באלו נערות **ד**דף לה.) מקראי דתרתי לא עבדינן ציה: **זו אפילו סינוקוס של צים רצן יודעין.** דתרתי לא עבדינן ציה: **אלא.** אס היה לך להשמיענו דבר טעם על משגמיו כך היה לך לומר: **פעמים.** שמלקות של משגמיו אפילו בראשון לשלחנו ושני לעבודה זרה ולא אתרו צו משום עבודה זרה ולא מיקטל. ולריש לקיש כיון דאילו אתרו ציה הוי מיקטיל ופטור ממלקות כי לא אתרו ציה נמי אע"ג דלא מיקטיל הואיל ובהך איסורא איכא דז מיתה לא לקי ובכתובות **ש**ס) יליף טעמא מקראי באלו נערות: **חייבי מיתות שוגגין או חייבי מלקות שוגגין ודבר אחר.** אחרוייהו טאקא. חייבי מיתות שוגגין ודבר אחר עבר עבירה בלא התראה דהיינו שוגג ויש

בה דין מיתה אס היו מתרים צו ויש בה עוד חיוב דבר אחר כגון מלקות שהתרו צו למלקות כי הא דלמרחן או יש בה חיוב ממוין: **רבי יוחנן אומר חייב.** בלחזו דבר אחר שעס המיתה הואיל ואינו נהרג. וכן חייבי מלקות שוגגין ודבר אחר שעבר עבירה שיש בה מלקות וממוין כגון אכל מעשר שני של חצירו בגבולין או נבלה וטרפה של חצירו ולא התרו צו למלקות: **כהא קאמר ריש לקיש.** דפטור ממלקות הואיל ויש בשחיטה זו דז מיתה פקע ליה תורת מלקות מיניה דתרתי בגופא לא רמו עליה הילכך אפילו לא אתרו ציה למיתה ליכא מלקות אבל חייבי מיתות שוגגין ודבר אחר כגון ממוין דחדא בגופא וחדא בממונא אימא תרוייהו רמו עליה ומיהו היכא דמיקטיל לא משלם משום דקס ליה בדרבה מיניה אבל היכא דלא מיקטיל משלם: **אבל כהך דלעיל אימא מודי ליה לריש לקיש.** דלא רמיא תורת מלקות בעבירה **ש**ל מיתה כלל: **פרה מטמאה טומאת אוכלין.** דאע"ג דלמרח רבי שמעון צפרק קמא דצכורות **ד**דף ט:) דאיסורי הנאה כגון שור הנסקל ופטר חמור אין מטמאין טומאת אוכלין ונפקא ליה מכל האוכל אשר יאכל **ו**יקרא **א**ן אוכל שאמה יכול להאכילו לאחרים **ו** קרוי אוכל מודה הוא דפרה אדומה מקבלת טומאת אוכלין לטמא אחרים: **הואיל והיתה לה שעת הכושר.** להאכילה אף לעצמו משנשחטה. ומיהו שעת הכושר שלה: ואמר

בה דין מיתה אס היו מתרים צו ויש בה עוד חיוב דבר אחר כגון מלקות שהתרו צו למלקות כי הא דלמרחן או יש בה חיוב ממוין: **רבי יוחנן אומר חייב.** בלחזו דבר אחר שעס המיתה הואיל ואינו נהרג. וכן חייבי מלקות שוגגין ודבר אחר שעבר עבירה שיש בה מלקות וממוין כגון אכל מעשר שני של חצירו בגבולין או נבלה וטרפה של חצירו ולא התרו צו למלקות: **כהא קאמר ריש לקיש.** דפטור ממלקות הואיל ויש בשחיטה זו דז מיתה פקע ליה תורת מלקות מיניה דתרתי בגופא לא רמו עליה הילכך אפילו לא אתרו ציה למיתה ליכא מלקות אבל חייבי מיתות שוגגין ודבר אחר כגון ממוין דחדא בגופא וחדא בממונא אימא תרוייהו רמו עליה ומיהו היכא דמיקטיל לא משלם משום דקס ליה בדרבה מיניה אבל היכא דלא מיקטיל משלם: **אבל כהך דלעיל אימא מודי ליה לריש לקיש.** דלא רמיא תורת מלקות בעבירה **ש**ל מיתה כלל: **פרה מטמאה טומאת אוכלין.** דאע"ג דלמרח רבי שמעון צפרק קמא דצכורות **ד**דף ט:) דאיסורי הנאה כגון שור הנסקל ופטר חמור אין מטמאין טומאת אוכלין ונפקא ליה מכל האוכל אשר יאכל **ו**יקרא **א**ן אוכל שאמה יכול להאכילו לאחרים **ו** קרוי אוכל מודה הוא דפרה אדומה מקבלת טומאת אוכלין לטמא אחרים: **הואיל והיתה לה שעת הכושר.** להאכילה אף לעצמו משנשחטה. ומיהו שעת הכושר שלה: ואמר

בה דין מיתה אס היו מתרים צו ויש בה עוד חיוב דבר אחר כגון מלקות שהתרו צו למלקות כי הא דלמרחן או יש בה חיוב ממוין: **רבי יוחנן אומר חייב.** בלחזו דבר אחר שעס המיתה הואיל ואינו נהרג. וכן חייבי מלקות שוגגין ודבר אחר שעבר עבירה שיש בה מלקות וממוין כגון אכל מעשר שני של חצירו בגבולין או נבלה וטרפה של חצירו ולא התרו צו למלקות: **כהא קאמר ריש לקיש.** דפטור ממלקות הואיל ויש בשחיטה זו דז מיתה פקע ליה תורת מלקות מיניה דתרתי בגופא לא רמו עליה הילכך אפילו לא אתרו ציה למיתה ליכא מלקות אבל חייבי מיתות שוגגין ודבר אחר כגון ממוין דחדא בגופא וחדא בממונא אימא תרוייהו רמו עליה ומיהו היכא דמיקטיל לא משלם משום דקס ליה בדרבה מיניה אבל היכא דלא מיקטיל משלם: **אבל כהך דלעיל אימא מודי ליה לריש לקיש.** דלא רמיא תורת מלקות בעבירה **ש**ל מיתה כלל: **פרה מטמאה טומאת אוכלין.** דאע"ג דלמרח רבי שמעון צפרק קמא דצכורות **ד**דף ט:) דאיסורי הנאה כגון שור הנסקל ופטר חמור אין מטמאין טומאת אוכלין ונפקא ליה מכל האוכל אשר יאכל **ו**יקרא **א**ן אוכל שאמה יכול להאכילו לאחרים **ו** קרוי אוכל מודה הוא דפרה אדומה מקבלת טומאת אוכלין לטמא אחרים: **הואיל והיתה לה שעת הכושר.** להאכילה אף לעצמו משנשחטה. ומיהו שעת הכושר שלה: ואמר

מסורת חש"ס

אל [זכמים יג: כח: מנחות י"א.] **ב** [כריתות כה.] **ג** [כריתות ה. וש"נ.] **ד** [כתובות לד: ה] **ה** [צ"ק עז. שבוטות יא: מנחות קא: [תוספתא דפרה פ"ו ה"ט], **ו** [צ"א נוסף: לגוים, **ז** [ד"ה פרה, **ח**] [יומא כו:]

תורה אור השלם

ו. ואם האכל יאכל מבשר זבח שלקמיו ביזם הדלשישי לא ירצה המקריב אותו לא יחשב לו פגול יקרה ודפפש האבלות מקפרו עונה תשא: ויקרא ז יח

הנהות חב"ח

אל ה"ח פרה וכו' דלענין טומאה עגמה כל"ל ומיתה חמורה נתקן:

מוסף רש"י

ר' שמונן פוטור. מחזותי ואת בנו (כריתות כה.). חייבי מיתות שוגגין ודחייבי מלקות שוגגין. שלא התרו בהן. ודבר אחר. ממוין. ואפילו מיתלה קל, כלומר חייבי מיתות שוגגין וממוין או חייבי מלקות שוגגין וממוין (כתובות לד:.) ר' יוחנן אומר חייבי. בתשלומין. דהא לא אתרו בו. ואין אמת מחייבו אלא משום רשעה אחת דממוין (שם). פרה. אדומה. מטמאה טומאת אוכלין. אע"ג דאסורא כהנאה (מנחות קא:) אע"ג דאית ליה לריש איסורי הנאה אין מטמאין טומאת אוכלין. ויליף ליה מכל האוכל אשר יאכל, אוכל שאמה יכול להאכילו לאחרים קרוי אוכל ושאלן אתה יכול להאכילו לאחרים אין קרוי אוכל. במסכת מנחות צפרק הנמחות והנסכים (קא:) ופרה איסורי הנאה היא. מטמאה טומאה אוכלין אס נעב בה שרץ כבשרה וחזר ונעב בשרה כלאוכלן טימאתן (שבועות יא:.) הואיל והיתה לה שעת הכושר. לכן (שם) לאכול אוכל (ב"ק נח.).

מסורת הש"ס

(א) נשבעת יא: ב'ק עו: מנחות קא: (ג) סוטה מז. (מכונות לו) כריתות כה. ע"ש, א) זמחם ע: כריתות כה. קדושין מ., (ד) קדושין טו., (ה) ומוספתא פ"ה ה"א, (ו) כריתות טו., (ז) עיין חוס' ב"ק שכתבו על רש"י לא דק דכתב נבלה ועיין רש"א ונע"י מ"ש על זה חוס' פסחים לג: ד"ה לאימת ותוס' שבת לא. ד"ה א"ל, (ח) ונקמן קמ., (ט) כש"י כולד בת ואם ובת בתה ועיין רש"א, י) ג"ל דקף כה.,

ג'ליון הש"ס

בותנ"י סופג שמונים. ע"י כריתות דף ט' ע"ב חוס' ד"ה ויאל. קדושין דף עו ע"ב חוס' ד"ה נכרי: תוס' ד"ה עגלה וכו' דעריפה שפחרת מדי גבלה. עיין מנחות קא ע"ב חוס' ד"ה ועגלה:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה והא"ר ינאי בקדושין. י"ב פ"ב דף מ: (ב) תוס' ד"ה והתנן וכו' ח"ט כן אלא אם עד:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה אמר וכו' כמו שאר קדשים דמיתקרי מחיים והא' דלמדי ועפרו שם וכו' כ"ל:

מוסף רש"י

ואמר ר"ש בן לקיש. אחו שעת הכושר היתה לה. אומר היה ר"ש פרה נפדית על גבי מערכתה. אפילו נשחטה על המערה כמשפט, אם מלא חמרת יפה ממנה, חיה שעת הכושר שלה, ואפי"ם דלא נפדית, אפילו הכי משוי' לה אכולה הוולף ובלויה לפדות (ב"ק עז: ו) וסבירא ליה לר"ש הוולף נפדות כפדוי דמי והויא ליה אולל שאתה יכול להאכילו לאכרים (שבוועות יא). הצא ותרעה בעדך. כשאר חולין, והא' תנא לית ליה הא דלמתינן במתא מחיים ויירדתה לנחל איתן אוקרתה, ובמסקנת כריתות (כה). מוקמינן לה למילתא בפלוגתא דתנאי, בפרק בתרא (סוטה מז). גבול שמעתי בה ושבכחתי. מאימתי נאסרת (קדושין דקדושין ו). ונסבין חבריא. וסבורין התלמודין מדעתם לומר (ובחים ע). יירידתה לנחל איתן. היא הנוגזמת לה שם עריפה ואוקרתה (קדושין עח) ובקדושין יליף לה דנאסרה מחיים (ובחים עח). משעת לקיחה. נאסרות שתייה עד ששלח המשלחת וימרת בשליחה (קדושין עח). מעגלה ערופה. מה התם מיתספא מחיים כקדשים, אף כהן מחיים (שם).

אותו ואת בנו פרק חמישי חולין

ואמר ריש לקיש אומר היה רבי שמעון פרה נפדית. אם מלא נאה הימנה אפילו על גב מערכתה אפילו שחטה כהלכתה על מערכת של עגים שהיא נשחטת עליה כדאמר' במס' פרה (פ"ג מ"ט) וקסבר ר"ש כל העומד לפדות כפדוי דמי וקרינא ביה שאתה יכול להאכילו. ואי

^(א) ואמר ר"ש בן לקיש אומר היה ר"ש פרה נפדית על גבי מערכתה אמר רב שמן בר אבא אמר רבי יוחנן פרת חטאת אינה משנה ^(א) ועגלה ערופה לאו שחיטה ראויה היא ^(ב) והתנן "נמצא ההורג עד שלא תערף העגלה תצא ותרעה בעדר אמר ר"ש בן לקיש משום רבי ינאי הכי ^(א) והאמר רבי ינאי גבול שמעתי בה ושבכחתי ונסבין חבריא לומר ביירדתה לנחל איתן אוסרתה ואם איתא לישיני כאן קודם ירידה כאן לאחר ירידה א"ר פנחס בריה דרב אמי אנן משמיה דרשב"ל מתנינן לה עגלה ערופה אינה משנה א"ר אשי כי הוינן בי רב פפי קשיא לן מי אמר רשב"ל הכי והא ^(א) איתמר צפורי מצורע מאימתי נאסרין רבי יוחנן אמר במשעת שחיטה ורשב"ל אמר משעת לקיחה ואמרין מ"ט דרבי שמעון בן לקיש גמר קיחה קיחה מעגלה ערופה אלא אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן עגלה ערופה אינה משנה: **במתני'** ישנים שלקחו פרה ובנה איזה שלקח ראשון ישחוט ראשון ואם קדם השני זכה: **גב'** אמר רב יוסף לענין דינא תנן תנא ^(א) אם קדם השני הרי זה ורזי ונשכר ורזי דלא עבר איסורא ונשכר דקאכיל בשרא: **במתני'** השחט פרה ואח"כ שני בניה ^(א) סופג שמונים שחט שני בניה ואחר כך שחטה סופג את הארבעים ^(א) ושחטה ואת בתה ואת בת בתה סופג שמונים שחטה ואת בת בתה ואחר כך שחט בתה סופג את הארבעים סומכום אומר משום רבי מאיר סופג שמונים: **גב'** אמאי ^(א) אותו ואת בנו אמר רחמנא ולא בנו ואותו לא ס"ד דתניא אותו ואת בנו אין לי אלא אותו ואת בנו 'אותו ואת אמו מנין כשהוא אומר לא תשחטו הרי כאן שנים הא כיצד אחד השוחט את הפרה ואחד השוחט את אמה ואחד השוחט את בנה שנים האחרונים חייבין האי

אומר אני כר"ך יותר ממך אנו אומרים להם הלוקח ראשון ישחוט שעל מנת כן לקח שאילו לא מכרה בעל הבית לשני ועבד לעצמו היה הלוקח שוחט וכן שנינו בתוספתא (פ"ה ה"א) הלוקח מצעה"ב הוא קודם לבעה"ב שעל מנת כן לקח: **דלא עבר איסורא.** שהקדים בעצמו שלא יבא לידי איסור: **נשכר.** יש לו ריוח שאוכל היום זשכר: **במתני'** ואח"כ שחטה סופג אם הארבעים. דאין כהן שחטת ואם אלא אחת. ובגמרא יליף דבנו ואותו נמי חייב: **שחטה ואם בשה ואחר כך אם בם בטה.** יש כהן שני אותו ואת בנו: **שחטה ואם בם בטה.** אין כהן עדיין איסור ואח"כ שחט את בטה ויש בשחיטה זו שני איסורין אותו ואת בנו משום אמה ובנו ואותו משום בטה של זו שכבר נשחטה: **סופג ארבעים.** דחד לאו הוא וחדא התראה וחד מעשה: **שמונים.** וטעמא דסומכום מפרש בגמ' [ע"כ]: **גב' לא תשחטו.** לשון רבים משמע: הרי כהן שנים. זהיר את שניהם בין אם שוחט האם ובין אם שוחט הזכר ולא משכחת לה שנים שוברין אלא בשלש בהמות והא' (י) כיצד בת ואם ובת דאי אם ושני בניה למה לי קרא פשיטא מה לי חד ומה לי תרי דכי היכי דמתחייב האהאי מחייב אהאי ואי בפרה ובטה ובת בטה פשיטא תרוייהו אותו ואת בנו יניחו אלא על כרחך צאחד שוחט פרה והשני את אמה והשלישי את בטה קאמר לאשמועינן דאבנו ואותו נמי מחייב: אכל

והתנן נמצא ההורג. וא"ת והיאך מדקדק מכאן דלא מיתסרא מחיים דילמא היינו טעמא דלדעתא שימצא ההורג לא אקדשוה כי הדיא דתנן צפ' בתרא דכריתות (דף כג:) המציא אשם תלוי ונודע לו שלא חטא אם עד שלא נשחט כו' וירעה עד שיסתאב אשם ודאי אינו כן אלא (ו) עד שלא

נשחט יאל וירעה צעדר כו' עגלה ערופה אינה כן ומפרש בגמ' טעמא דאשם תלוי משום דלבו נוקפו וגמר ומקדישו מספק אכל אשם ודאי כי אקדשיה אדעתא דחטא אקדיש ואגלאי מילתא למפרע דהקדש טעות הוה ודילמא היינו טעמא נמי דעגלה ערופה ולא משום דלא מיתסר מחיים ולעולם אם נשחטה אסורה וי"ל דסברא דגמרי ומקדשי דלא מסקי אדעמייהו שימצא ההורג וא"ת ואמאי לא משני דעד שלא תערף היינו עד שלא נראה לעריפה קודם יירדתה לנחל איתן כדמשני צפ' בתרא דכריתות (דף כה.) וי"ל דמסקין אמאי דייקן התם (ג"ו עס) מסיפא דלא מיתסר מחיים דקמני סיפא משנעפרה תקבר שמתחלה לא צאה אלא על הספק כפרה ספקה והלכה לה:

עגלה ערופה אינה משנה. וא"ת ולמה דחק לומר אינה משנה לימא תנאי היא כדאמרין צפ' בתרא דכריתות (דף כה.) דתנאי פליגי בזהכי וי"ל דכך היתה קבלה ביים הקשה ה"ר משה מצנזר^(א)ש אמאי לא קאמר דשוחט דמתני' היינו עורף ופטור לר"ש משום דלא חזיא לאכילה ולרצנן חייב משום דעריפה זו היא שחיטה כדאמר' בריש פ' שני שעירי (יומא דף סד.) גבי שעיר המשתלח דחיייתו לזקן היינו שחיטתו וחייב משום אותו ואת בנו וצפ' חטאת העוף (זבחים דף ע:.) אמרינן ^(א) דעריפה מטהרת מידי נבלה ומירך ר"ת דא"כ לא הוה ליה למימני דשוחט אלא העורף ודוחק הוא דלמלא תנא שוחט משום אחריני פרט חטאת ושור הנסקל כדאמרין צפ"ב (לעיל דף כע.) דסיפא בקדשים ואידי דסליק מצבהמה תנא שחיטתו כשרה ולא קמני מליקמו: **אמר רבי ינאי גבול שמעתי בה.** רבי ינאי לטעמיה דאיית ליה צפ"ב דקדושין (דף יז.) דכפרה כתיב זה כקדשים ולהכי מיתסרא מחיים כמו שאר קדשים דמיתסרי מחיים א' וערפו שם דדרשין

(כריתות דף י.) מנייה שם תהא קבורתה אינטריך לאחר עריפה דלא ימא דשריא משום שנעשית מצוה: **ל'ישני כאן קודם יירדה כאן** לאחר יירדה. תימה הא על כרחך מתני' דכריתות (דף כג:) מוכחא דלא מיתסר מחיים כדדייק התם ^(א) (צפ"ב) מסיפא דקמני דכפרה ספקה והלכה לה: **גב'ר** קיחה קיחה. מסקנא לא קיימא הכי בפרק ב' דקדושין (דף יז.) אלא מסיק דר"ל כתנא דבי רבי ישמעאל דיליף הכי נאמר מכשיר ומכפר צפנים פ"י מכשיר צפנים אשם מזורע מכפר שאר קרבנות ונאמר מכשיר ומכפר בחוץ פירוש מכשיר צפורי מזורע מכפר עגלה ערופה ושעיר המשתלח ובפרק בתרא דכריתות (דף כה.) מוקי לה נמי רב המנונא דלמר עגלה ערופה מיתסר מחיים כתנא דבי ר' ישמעאל ותימה היאך משמע ממילתיה דר' ישמעאל דמיתסר מחיים וי"ל דדייק משום דלא אינטריך למילף מכשיר ממכפר אלא ליאסר מחיים דלאחר שחיטה ידעינן מזהה אשר [לח] תאכלו לרצות השחוטת כו':

סומכום אומר משום ר"מ סופג שמונים. ארישא נמי פליג כדפ"י בקוטרס וכה"ג אמר צפ' קמא דיבמות (דף ט:) חלוק היה ר"ש אף בראשונה וסיפא נקט משום רבנא דרבנן דלע"ג דליכא שתי שמות דאותו ואת בנו ובנו ואותו לא לקי אלא ארבעים כיון דנפקי תרוייהו מחד קרא דלא תשחטו: הזורע

פב.

עין משפט ור מוצה

בז א מיי פ"י מהלכות דולח הלכה ח:
בז ב מיי שם הלכה ו:
יז ג מיי פ"יא מהל' טומאת זרעמ' הל' ו:
יח ד מיי פ"יב מהל' שחיטה הל' יג סמג לאוין קמט טוש"ע י"ד סי' טז סעיף ו:
יח ה ו מיי שם הל' יב:
כ ז מיי שם סמג שם טוש"ע שם סעיף א:

תורה אור השלם

י. ישור או שה אתו זאת בגו לא תשחטו ביום אחר: ויקרא כב כח וכו':

שיטה מקובצת

א] ועגלה ערופה לאו שחיטה ראויה היא. י"ב ב"א בס"י עגלה ערופה שחיטה ראויה היא דתנן וכו':

(א) נבלה דחסי כהן אחיז מיות וי"ל וא"כ שפיר אמר ממני דהוי שחיטה שלמים וכו'.